

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Avtvmnalis - A Dominica Decimaquinta post Pentecosten, ad
Adventum

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Die 21. Septembris. In Festo S. Matthæi Apostoli. Similitudo vultus eorum,
facies hominis, &c. Quis sit Homo novus & Evangelicus ex Matthæo
cognoscitur, velut homo ex facie.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44846

Die 21.
Septemb.IN FESTO SANCTI MATTHÆI
APOSTOLI ET EVANGELISTÆ.

Cum transiret Iesus, vidit hominem sedentem in telonio, Matthæum nomine, & ait illi: Sequere me. Et surgens secutus est eum.

Matth. 9.

Similitudo vultus eorum, facies hominis, &c. Ezech. 1.

VERITAS PRACTICA.

In Matthæo facies hominis.

Quis sit homo novus & Evangelicus, ex Matthæo cognoscitur, velut homo ex facie.

RATIO EST, Quia ex Matthæo cognoscitur quo sit modo sequendus Christus.

Sed hoc est novum & Evangelicum esse hominem, sic sequi Christum, quo agnoscitur esse modo sequendus.

Ergo ex Matthæo velut ex facie, & nativo exemplari agnoscitur quis sit homo novus & Evangelicus; Quæ certè laus est non exigua sancti huius Apostoli & Evangelistæ, nec parvis duccendum quod inde proponitur documentum.

I. PUNCTUM.

TANTA est eorum quæ de S. Matthæo dici possunt cum Veritate propoſita cõnexio, ut vix de Sancto aliquid expro-matur, quin simul attingatur illa Veritas quæ partim ex veteri, partim ex novo Testamento depromitur. Ex veteri, revocanda in memoriam admiranda illa visio quam fusè narrat Propheta Ezechiel de quatuor animalibus quæ quatuor Evangelistas adumbrant, quorum primus qui scripsit S. Matthæus illa figura representatur, quæ faciem hominis exhibebat; quia de Christo ut homine frequentius loquitur, & ab humana ejus generatione suum Evangelium exorditur, ut ajunt Sancti Hieronymus & Gregorius.

*Hom. 4.
in Ezech.*

Ex novo autem Testamento, audiendus est ipse sanctus Evangelista quid dicat de sua per Christum admirabili ad Apostolorum vocatio-ne: Tum ex his simul conjunctis & adunatis consideretur quàm aptè & opportunè Practica

hæc Veritas eliciatur; In Matthæo, facies homi-nis, hominis scilicet qui per excellentiam homo absolute & simpliciter dicitur, vel ad distinctio-nem veteris & corrupti, homo novus & Evan-gelicus nuncupatur, huius inquam hominis facies & imago sic in Matthæo relucet, ut inde quis qualis veſit novus iste homo tam facile ag-noscat, quam ex facie quicvis homo cognosci-tur. Nonne hoc mirum & stupendum? Nonne hoc plurimum ad Sancti gloriam & nostrum si-mul profectum redundare potest, si benè expendatur? Non potest veidè melius homo cognoſci-quàm revolvendo eorum ejus vocationis profectum, in quo quis sit homo novus continetur.

Vide quàm promptè quàm integè; quàm hil-lariter Christum vocantem sequatur. Tria hæc sunt præcipue observanda. Primum quàm præ-pitè; nam statim atque dixit illi Dominus, *sequere me*, tum nulla interposita mora surrexit & se-cutus est eum; Quod certè mirum in tali viro qui multis erat implicatissimus negotiis, qui su-is erat addictissimus lucris, qui variis domesti-corum præerat ministeriis; quæ sanè omnia poterant vel eum omnino retinere, vel tantisper saltem suspendere, donec attentius provi-deret quid ageret, quid expediret, quid factu-esset opus. Nonne sic alii omnes etiam à Chri-sto vocati vel reuenerunt sequi, vel procrastina-runt, vel nullis aut exiguis detinebantur obsta-culis? Adolescens ille qui à pueris totum ob-servarat decalogum, qui amore suæ salutis ip-sum convenerat Dominum, ipsum interroga-rat quid ageret ut vitam æternam possideret, qui à Christo singulariter dilectus fuisse dicitur, qui tam familiari tam amica, tam suavi Salvatoris voce invitatur ad se sequendum, quod si faciat, certò speret ingentè in celo sibi thesauru re-po-sitū; nec tamen facit; nec tamen sequitur, sed abit illicò quo suæ illum divitiæ revocabant.

Alius

Matth. 8. Alius vocatus, sepeliendum prius petit Patrem; Alius ordinandis suis rebus tempus postulat. Alius villam emit, alius juga bouum, alius uxorem ducit, & sic rogant se haberi exequatos. Alii quidē Apostoli statim etiā ac vocati secuti sunt Dominum, sed quibus affixi essent vinculis non habebant sicut Matthæus, nec tantum suis illi rebus irretiri poterant, quān̄ suis iste divitiis.

Secundum est, quān̄ iategrē simul ac promptē Matthæus secutus est Dominum; Non sic alii Apostoli qui primum vocati à Domino sic illum secuti sunt, ut sua tamen minimē tum deseruerint, sed secundo tantum postquam totā noctē laborantes nihil ceperunt, & in verbo Domini laxato rete ceperunt piscium multitudinem copiosam, tum de illis dicitur *quod relinquitis omnia secuti sunt eum.* At hoc ipsum, hęc prorsus ipsum de Matthæo primum vocato dicitur, *Et relinquitis omnia secutus est eum.* Non est secutus eum suis domi retentis; sicut enim à suis retineri noluit quis sequeretur Dominum, sic nec sua retinere voluit dum eum sequeretur. Non mediam verō vel aliquā duntaxat reliquit partem, sed prorsus omnia, patri quo Dominum sequitur gradu, uxorem, liberos, affines, domum, pecuniam, prædās, dignitates, & quod hæc omnia superat, spem amplioris fortune, nihil fortunatius sibi credit, quān̄ fortunis omnibus cedere, ut pauperem pauper sequatur. Hęc mutatio dextere Altissimi, ut qui aliena rapiebat, jam sua omnia sponte deserat.

2. Cor. 9. Tertium est hilariter, nam *hilarē dorem diligit Deus, non ex tristitia aut necessitate;* non metu, non elanculum, sed palam, gloriosē, lætanter quasi ob tæcheem eventum publica facta lætitia, quasi parca de hostibus victoria, quasi acto triumpho, sic Matthæus convocatis suis contribulibus exquisitum instrui curat convivium quo luculenter proficitur se tam libenter ac jucundē Christum sequi quān̄ quidquid jucundē agit.

O quale discrimen sequentis & non sequentis Dominum! Res prorsus mira! Miser ille adolescentens qui sequi Dominum noluit, non nisi tristis abiit, licet ad suas rediret divitias, licet ad illas non rediret nisi ut magis lætaretur, licet à Christo non abiret, nisi ut tristitiam quam timebat, effugeret. Et tamen non nisi tristis abiit, non nisi tristis sua revisit, non nisi tristis sua possidet? E contra verō Matthæus qui suas divitias, suas reputabat delicias, dum divitias si-

mal & delicias relinquit, dum pauperem simul & arctam Christi viam ingreditur non nisi lætus ac hilis ingreditur, & manifestē confirmat quod habet ante pridem declarata hæc Veritas:

Quæ à Christo est tristitia magis jucunda est, quān̄ quæ à mundo jucunditas. Vide in 2. parte, Domin. 3. post Pascha.

II. PUNCTUM.

SED hoc est novum & Evangelicum esse hominem, sic sequi Christum quo in Matthæo agnoscitur esse modo sequendus.

Cum enim dicitur homo novus & Evangelicus perinde est ac si diceretur homo supra-humanos affectus sese ad divina Christo juvante permoveans; homo contra naturales veteris hominis propensiones ad ea quæ sunt spiritus & internæ perfectionis aspirans: homo non transitorius sed æternis rationibus de quovis occurrenti negotio judicans. Hoc est nempe hoc est quod Evangelium annuntiat, hoc est quod in animis nova lex gratiæ primum operatur: Hoc est ad idem esse in Christo, sicut est Veritas in Teste, inquit Apostollus; *deponere vos secundam pristinam conversationem, veterem hominem, qui corrumpitur secundum desideria erroris: renovari autem spiritu mentis vestræ, Et induere novum hominem qui secundum Deum creatus est in justitia & sanctitate Veritatis.* Et rursum: *expoliantes vos veterem hominem cum actibus suis, Et induentes novum eum qui renovatur in agnitionem, secundam imaginem ejus qui creavit illum.* Hoc est quod sæpè alias ex D. Gregorio dictum est: *vetusta vita proximus usus mutatur si anima superno spiritu afflata, Et in summis appetat quod contempserat, Et contemnat in infimis quæ appetebat.* Hoc est denique si multa paucis complecti placet, quod S. præcursor Johannes dicebat de Domino: *lam securis ad radicem arborum posita est, sive quod Dominus de Joanne dicebat, à diebus Joannis Baptista usque nunc Regnum caelorum vim patitur, Et violenti rapiunt illud.* Id est, ex quo tempore cepit Christus & Evangelium prædicari, hoc in primis prædicatum est & denunciatum, quod aspiranti ad Regnum caelorum & æternam beatitudinem sibi vis facienda esset, reprimendi essent naturales affectus, ad radicem malorum omnium, nempe ad concupiscentiam mortificatio tanquā securis inferenda esset, folique demum violenti

Ecc 3

ecclie-

Matt. 7.
Luc. 13.

coeleste regnū respiciē. qui sibi scilicet ad novæ legis ductū & formā dirigendis, violentiā adhiberent, *Intrate per angustam portam. GONTE- DITE intrare per angustam portam. VIGILATE omnī tempore; Sicut lumbi vestri præcincti. NOLITE in jubileo tolli. NOLITE thesaurizāre vobis in terra. Si quis vult venire post me, abnegat semetipsum tollat crucem suam & sequatur me. Si quis venit post me, & non odit Patrem & Matrem suam adhuc autem & amicum suam, non potest meus esse discipulus.*

Hæ sunt videlicet Evangelicæ Voces quæ violentiam aperte prædicant, ut qui se à veteri sic exuat homine, novus & Evangelicus homo fiat.

Jam vero quid convenientius cum hac Evangelica violentia, quid opportunius ad illam exprimendam & exercendam quam si vocantem Christum exemplo Matthæi sequaris prompte, integre nec non hilariter? Nam primò quid naturale magis & humanū quam si vocatus à molli vita statim ad asperum & senticosum vel ne renuas, vel ne dubites, vel ante cogites quò pedem inferas, unde discedas quò voceris, & quis vocet, vel an certo Christus vocet? Nonne hoc non solum naturalis cupiditas sed humana quædam ratio persuadere videatur? Ac prorsus quid violentius, quid supra naturam altius, quid contra sensus humanos fortius quam si promptè, si nullo ad sensum nec ad ipsam rationem respectu habito, statim vocatus surgas, & vocantem sequaris quocumque vocet?

Deinde vero, licet vocantem promptè sequaris, quid magis in natura est positum quam ut aliquid tuorum retineas, & quò sublimius est iter quòd aggredieris, eo tibi facilius de humanis aliquid ferves in subsidium itinetis? Ac propterea quid magis violentum, quid natura magis oppositum quam non modo promptè sequi sed integre relicti omnibus, nulla re profus sibi reservata?

Denique, tamen si naturam ita quis comprimat & vocanti gratiæ subiciat ut promptè & integre Christum sequatur, via potest tamen ita sensum naturalem extinguere ut non tantisper moveatur, ut non timeat, non doleat, non tristetur qui se suaque omnia sic relinquit? Unde consequenter quàm illud humanam supra naturam sit evedum patet, si non minus hilariter quam promptè ac integre totam compleas & quæcumque molestiam natura inveteret, Gratia rejiciat, tantumque animo contra infundat gaudium ut qui novum ingreditur vitæ sta-

tura, dicat cum Propheta, *Gaudens gaudebo in Domino, & exultabit anima mea in Deo meo, quia induit me vestimentis salutis & indumento iustitiæ circumdedit me.*

Vide in 2. parte, ut infra sequenti puncto designatur.

III. PUNCTUM.

HABET hoc igitur sanctus Matthæus eximium & singulare, ut qui sit Homo novus & Evangelicus, jam inde à principio suæ vocationis in seipso manifestè repræsentet; unde aptè in quadriga illa mirabili quam describit Ezechiel, facies hominis sive homo alatus quem Propheta vidit, illi ascribitur, quia non magis homo ex facie cognoscitur quam homo Dei, homo Christianus & perfectus agnoscat in Matthæo dum promptè, hilariter, integre Christum vocantem sequutus est. Magna certe Christi vocantem potentia, qui tam facile tam difficilem Publicanum ad se attraxerit: Magna vis ejus nominis quòd à Propheta nuncupatur, *accelera spolia detrahere, festina prædara.* Magna in vocatum bonitas Divini cuncta cernentis Oculi, qui hunc præ cæteris tam benigne aspexit: Sed non parva Matthæi commendatio, qui cum posset vocanti resistere, non resistit: & cum multa essent quæ ut resisteret persuaderent, non est persuasus. Quod certe arguit nostram desidiam, ut qui vocantem Christum ad meliorem vitæ statum vel ad eum revocantem à quo defecimus, tam obstinatè repellamus, cum tamen pauca sint aut penè nulla quæ nos avocare possent. Ne conqueramur de Gratia, quasi tanta nobis non adesset quanta Matthæo adfuit, nam illa potius de nobis posset conqueri, quod quantanobis est opus ad quod vocamur, non ex te desit: Sed vel eam averimus, vel in dies retinamus, vel quod placet ex his quæ suggerit, dumtaxat facimus, cæteris pro nostro libito repudiatis? Quod profecto est spiritui gratiæ contumeliam facere, quasi nos arbitros & Iudices statueremus, ut quid probandum vel improbandum in Gratia videatur, definiamus, decidamus; *Nam quid Deum docuit quissimam scientiam qui Excelsos judicavit.*

Vide in 1. parte, tota Hebdomada post Epiphaniam, ubi per singulos dies de hac sancti Matthæi Vocatione agitur. Nec non in 2. p. ubi de statibus in fine, sive pro statu opportunè eligendo, sive pro electo fideliter administrando: sive pro

pro neglecto & deserto sollicitè revocando, quod postremum quia frequentius est & minus tamen frequenter agitatum, urgeri potest hæc præcipue Veritas:

Revocanti hominem Deo ab errore viae suæ non obsequi, pejus est, quam

primò vocantem ne erraret, non sequi.

Videnda ibidem quæ postrema proponitur Veritas, ubi multa de relinquendis omnibus, & quæ huc spectant ex hac 4. parte suggeruntur tota Hebdomada 17.

Die 29. Septemb.

IN FESTO SANCTI MICHAELIS ARCHANGELI.

Quis Deus similis tui? Mich. 7.

VERITAS PRACTICA.

Quis ut Deus?

Qui expugnando demoni Michaelis est gladius, noster est, si nostra hæc verba facimus, Quis ut Deus?

Vel sic brevius:

Quo Michael gladio demonem vicit, hoc eum ipso vincimus, si volumus.

RATIO EST, Quia gladius quo Michael demonem expugnavit & vicit, hæc verba sunt qua contrahunt rebellantem angelum protulisse dicitur; Quis ut Deus?

Sed hæc etiam verba si probe intelligimus & religiosè proferimus, tantum apud nos valere possunt cum gratia, ut nos impugnantem demonem sic vincamus.

Ergo & ipso Michaelis gladio demonem vincimus, si ut ille fortiter, nos ita velimus hoc uti gladio. Quem in usum & finem opportunè hæc in hodierno leguntur Evangelio: si manus tua, vel pes tuus scandalizat te, abscinde eum. & projice abis te. Et si oculus tuus scandalizat te, erue eum & projice abis te. Quæ ad rem nostram seu ad Veritatem elucidandam ita exponuntur, ut elucidatâ Veritas patri sensu cedat in gloriam sancti hujus Archangeli, ac in nostrum profectum.

I. PUNCTUM.

TANTA est angelicæ naturæ dignitas, & inter angelos, tantus semper Archangelo Michaeli honor est habitus, ut

quæ ab errore Infidelium non omnino, sed ex parte tantum ad fidem Christianam converterentur, aut qui ab illa defecissent, cum audirent tam mira de hoc divini exercitus Principe prædicari, putarent illum & cohererent velut quendam Deum ex illis quos vocabant Minores sive Minorum gentium Deos & Genios. Hæc causa fuit cur Apostolus scribens ad Colossenses, gravibus eos moneret verbis, caverent diligenter, ne se seduci paterentur in humilitate & religione Angelorum, id est, in humili quodam latræ cultu, quem nonnulli deferrebant angelis velut quibusdam Diis. Quod certè non erat illis cultum deferre, sed auferre, non erat S. Michaelem celebrare sic divinis honoribus illum colendo, sed ejus potius celebritatem nominis deprimere & obscurare, cum nihil æquè celebrem & illustrem eum fecerit, quam pro Dei unitate pugnam suscipere, pro incomparabili ejus dignitate, pro summa & incommunicabili creaturæ divinitate præhari & vincere.

Coloss. 2.

Hoc est enim quod ei nomen Michaelis comparavit, hoc est quod ei gladium velut honoris insignem promeruit, hoc est quod omnibus retro sæculis notum fieri voluit, Quis ut Deus? Quis similis tui Domine? Quis ausit se Deo similem facere? Non sine causa gladium portat, liceat mihi hoc Apostolicum usurpare, Dei enim minister est, non Deus, sed Dei minister. Divinitatis patrociniū ita suscipiens contra perduelles socios, ut quo illos prostravit gladio, nos eodem instruxerit expugnandos & vincendos.

Rom. 13.

Res à primo exortu narranda est, & narratio petenda ex his Apocalypsis verbis: Et factum est prælium magnum in caelo: Michael & Angeli ejus præliabantur cum dracone, & dracone pugna-